

**Remissvar**  
Socialdepartementet**Dnr**  
S2024/00978

## En statlig ordning med brottsförebyggande åtgärder för barn och unga, SOU 2024:30

Sveriges Lärare har valt att inkomma med synpunkter på rubricerad remiss. Förbundet yttrar sig kring de delar som har konsekvenser för förbundets medlemmar.

### Övergripande synpunkter

Utredningen har haft i uppdrag att analysera och lämna förslag till en ordning med ungdomskriminalitetsnämnder liknande den som finns i Danmark. I betänkandet konstateras det att det danska systemet är ifrågasatt samt att man inte med säkerhet kan säga att de önskade effekterna har uppnåtts. Detta borde vara ett tungt vägande skäl för att Sverige bör avvakta med att införa system med det danska som utgångspunkt/modell.

Sveriges Lärare ser ett generellt behov av att staten tar ett större ansvar för barns och ungdomars utveckling, framför allt inom ramen för skolväsendets uppdrag. Det kan finnas skäl att staten tar över kommunernas ansvar även för att förebygga ungdomsbrottslighet. Det är dock inte nödvändigt att detta sker genom inrättandet av en ny statlig myndighet.

Barn och ungdomar som hamnar i, eller riskerar att hamna i, kriminalitet är en angelägenhet för lärare och studie- och yrkesvägledare då de flesta av dem går i skolan. En väl fungerande skolgång är i sig en brottsförebyggande åtgärd varför Sveriges Lärare ser ett större behov av att resurser satsas för att komma till rätta med skolans underfinansiering än av att införa nya instanser som ska arbeta med frågan.

I det föreslagna systemet ska den nya Myndigheten för ungdomskriminalitet (MUK) vara skyldiga att inhämta utlåtanden från socialtjänsten, vilka in sin tur åläggs att samverka med andra aktörer, däribland skolan. Sveriges Lärare ser här en risk för ökad arbetsbelastning för lärare och ytterligare ett område som kan komma att kräva omfattande dokumentation och administration. Vidare föreslås till exempel *skolnärvaro* som en insats vilket skulle innebära att lärare och/eller annan skolpersonal blir direkt involverade i den åtgärdsplan MUK beslutat för ungdomen. Sveriges Lärare kan inte tillstyrka förslag som innebär att lärare kan åläggas arbetsuppgifter av andra än skolans huvudman respektive rektor.

Av de utvärderingar som gjorts av det danska systemet framkommer att såväl de unga som deras vårdnadshavare många gånger uppfattar insatserna som ett strafföreläggande och inte som stöd och hjälp. Det är inte osannolikt att tänka sig liknande reaktioner även här om det föreslagna systemet skulle införas i Sverige. Eftersom skolan förutsätts delta i insatserna; till exempel som uppgiftslämnare till socialtjänsten eller som en del av planen för en ungdom, ser vi att risken för att personal i skolan utsätts för hot eller våld ökar i situationer där de måste hantera elever som inte vill delta i MUKs insatser.

Stockholm, 23 september 2024  
Sveriges Lärare

*Anna Olskog*

**Anna Olskog**  
Förbundsordförande

**Jennie Rosengren**  
Utredare